

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Uređenje tržišnog natjecanja u RH

Branimira Kovačević

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

28. veljače 2008.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Zakonodavni okvir u RH

Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja (NN 122/03)

Uredba o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta (N.N. 51/04)

Uredba o sporazumima male vrijednosti (N.N. 51/04)

Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje
odnosno distribucije (vertikalni sporazumi) (N.N. 51/04)

Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila (N.N.105/04)

Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje
odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) (N.N. 158/04)

Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije (N.N. 2/05)

Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o osiguranju (N.N. 54/05)

Uredba o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika (N.N. 51/04)

Sve dostupno na: www.aztn.hr

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Slijedom obveza preuzetih SSP-om – usklađenost
zakonskog okvira s pravnom stečevinom EZ-a

Članak 69. SSP-a

Hrvatska preuzela obvezu postupnog usklađivanja
zakonodavstva s pravnom stečevinom Zajednice
(*acquis*)

Usklađivanje započinje danom potpisivanja SSP-a i
prioritetno se odnosi na unutarnje tržište i druga
područja vezana uz trgovinu

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Članak 70. SSP-a

nespojivo s ispravnom primjenom Sporazuma:

sporazumi čiji je cilj ili učinak sprječavanje,
ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja

zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više
poduzetnika

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Listopad 2005. – otvoreni pregovori; započet proces *screeninga* (pregleda usklađenosti zakonodavstva), uključujući i poglavlje tržišnog natjecanja

Vrijeme do članstva u EU – iskoristiti za postizanje što bolje pripremljenosti ukupnog sustava zaštite tržišnog natjecanja u RH

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Nadležno tijelo: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Neovisno tijelo, odgovorno Hrvatskom saboru!

Pravna osoba s javnim ovlastima koja samostalno i neovisno obavlja poslove u okviru djelokruga i nadležnosti utvrđenih Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja

- donosi odluke o svim pitanjima za koje je nadležna Agencija u skladu sa zakonom (utvrđivanje sprječavanja, narušavanja i Ograničavanja tržišnog natjecanja)
- predlaže Vladi RH donošenje propisa temeljem ZZTN-a
- donosi podzakonske akte temeljem ZZTN-a
- donosi upravne akte kojima se okončava postupak pred Agencijom

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

1991. – 1995.	nema propisa o zaštiti tržišnog natjecanja !
1995.	Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja (1.) ⇒ osnovana Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN)
1997.	⇒ AZTN postaje operativna ➤ organizacijska struktura: ravnatelj + Savjet + stručna služba ➤ nadležnost: zaštita tržišnog natjecanja
2003.	Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja (2.) Zakon o državnim potporama (1.) ➤ organizacijska struktura: Vijeće ZTN + stručna služba ➤ nadležnost: zaštita tržišnog natjecanja + državne potpore

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Organizacijska struktura AZTN-a (45 zaposlenih)

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja upravlja radom Agencije

- donosi odluke o svim pitanjima za koje je nadležna Agencija u skladu sa zakonom
- predlaže Vladi RH donošenje propisa temeljem ZZTN-a
- donosi podzakonske akte temeljem ZZTN-a
- donosi upravne akte kojima se okončava postupak pred Agencijom, itd.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Stručna služba Agencije

obavlja upravne i stručne poslove zaštite tržišnog natjecanja:

- vodi postupak u pojedinačnim pitanjima i o tome izvještava Vijeće
- izrađuje nacрте podzakonskih akata ZZTN-a
- izrađuje nacрте upravnih akata kojima se okončava postupak pred Agencijom
- izrađuje nacрте mišljenja na nacрте prijedloga zakona i podzakonskih akata

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Postupak pred AZTN-om

Agencija postupak pokreće na zahtjev stranke (najčešće poduzetnika) ili na vlastitu inicijativu po službenoj dužnosti (npr. temeljem saznanja iz medija)

Upravni postupak (načela upravnog postupka, npr. saslušanja stranke, uvida u spis i sl.) u dijelu u kojem postupovna pravila nisu uređena ZZTN-om

Naplata upravnih pristojbi (prihod državnog proračuna RH, ne AZTN-a!)

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Tijekom postupka AZTN od poduzetnika i drugih osoba prikuplja sve potrebne podatke – obveza čuvanja poslovne tajne

Postupak se okončava donošenjem konačnog rješenja u rokovima utvrđenima ZZTN-om. Ako je utvrđena povreda ZZTN-a, AZTN podnosi prekršajnom sudu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u kojem se izriče kazna

Nezadovoljna stranka protiv rješenja AZTN-a može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom RH

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Nadležnosti AZTN-a u području tržišnog natjecanja

- 1) **Sporazumi poduzetnika** – karteli (zabranjeni sporazumi)
 - izuzeća

- 2) **Zlouporaba vladajućeg položaja** - predatorske cijene
 - nametanje previsokih cijena
 - odbijanje poslovanja
 - vezana prodaja

- 3) **Koncentracije poduzetnika** - spajanje / pripajanje
 - stjecanje kontrole / prevladavajućeg utjecaja
 - zajednički pothvati sa značajem koncentracije

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

4) Promicanje tržišnog natjecanja (*advocacy*)

Davanje mišljenja na nacрте zakonskih tekstova i ostala stručna mišljenja

Vrlo bitan dio aktivnosti Agencije radi podizanja svijesti o važnosti tržišnog natjecanja u javnosti

Primjer:

Mišljenje o cijenama i uvjetima korisničkih paketa na tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži

Utvrđeno da bi cjenovni sustav mogao rezultirati negativnim učincima na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu jer bi za posljedicu mogao imati isključivanje s tog tržišta izravnih konkurenata HT-a, odnosno da bi predložene cijene bile samo privremenog karaktera.

Izgledno da će HT nakon isključivanja takmaca prestati pružati predmetne usluge ili će ih nakon toga pružati pod nepovoljnijim uvjetima za korisnike (moguće da se radi o predatorskim cijenama).

HAT, kao nadležni regulator, donosi konačnu odluku

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Primjer: Mišljenje AZTN-a slijedom istraživanja tržišta taxi
usluga

propisi JLS o uvjetima za obavljanje taksi usluga:

- sprječavaju pristup tržištu i učinkovito tržišno natjecanje
- uspostavljaju sustav formiranja cijena na štetu potrošača
- onemogućuju stvaranje pogodnosti za potrošače (niža cijena, veća kvaliteta, nove usluge)
- onemogućuju poduzetnike koji već djeluju na tom tržištu da razvijaju i šire svoje poslovanje
- onemogućuju razvitak djelatnosti taksi usluga na tržišnim osnovama i liberalizaciju tržišta

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Preporuke AZTN:

- izmijeniti propise JLS kojima su uređeni uvjeti za obavljanje taksi usluga
- poduzetnicima osigurati slobodan pristup i djelovanje na tržištu taksi usluga
 - jedini uvjet: da ispunjavaju propisane standarde u svrhu zaštite kvalitete i sigurnosti
- formiranje cijena ne smije biti u nadležnosti interesnih udruga davatelja taksi usluga
- omogućiti utjecaj potrošača odnosno građana na formiranje cijena taksi usluga

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Aktivnosti na tržišnom natjecanju u 2007. godini

1 Ograničavajući sporazumi	1
Zabranjeni sporazum	1
2 Zloupotreba vladajućeg položaja	3
Odbacivanje zahtjeva	1
Utvrđena zloupotreba	2
3 Koncentracije	25
Odobrene (u 1. i 2. fazi)	24
- 1. faza*:	23
- 2. faza:	1
Uvjetno odobrena	1
4 Advocacy	27
Nacrti zakona	12
Ostala stručna mišljenja	15
Ukupno supstancijalne odluke:	56

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

AZTN ⇒ **nadležna za zaštitu tržišnog natjecanja na svim tržištima !**

- 2 iznimke: nadležnost AZTN-a izričito isključena sektorskim propisima

bankarski sektor

HNB

isključiva nadležnost

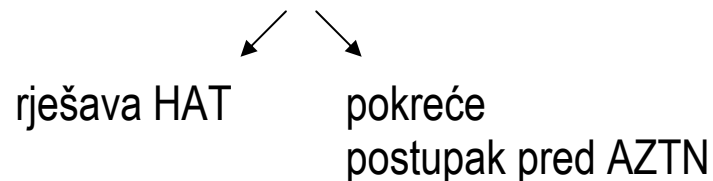
- sporazumi poduzetnika
- zlouporaba vladajućeg položaja
- koncentracije poduzetnika

telekomunikacijski sektor

HAT

podijeljena nadležnost

zlouporaba vladajućeg položaja

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Suradnja sa sektorskim regulatorima:

-sporazumi o suradnji između AZTN-a i regulatornih tijela u posebnim sektorima (koji se liberaliziraju ili u kojima se provode zakoni usko povezani s područjem tržišnog natjecanja):

Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za telekomunikacije, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Vijeće za poštanske usluge, Vijeće za elektroničke medije, Hrvatska energetska regulatorna agencija

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Međunarodna suradnja

EUROPSKA UNIJA

1. sudjelovanje u različitim radnim skupinama za pripremu pregovora
– čak 20% djelatnika AZTN-a
2. projekti tehničke pomoći namijenjeni Agenciji (CARDS, PHARE)
 - provode se od 2003. godine, ukupna vrijednost od cca 4,5 mil. €
 - konzultantska pomoć (edukacija djelatnika Agencije, sudaca, poslovne zajednice, pomoć u izradi nacrtu zakona/uredbi, izrada publikacija i sl.)
 - nabava opreme (informatizacija) i stručne literature
 - twinning s državama članicama EU (Slovenija, Njemačka)

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

Međunarodna suradnja

MULTILATERALA

- međunarodne organizacije - OECD, UNCTAD, ICN
- s pristupanjem EU Agencija postaje članica ECN

BILATERALA

- sklopljeni sporazumi o suradnji s Rumunjskom, BiH, Makedonijom
- u planu: Mađarska, Bugarska, Austrija

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 3 – Zaštita tržišnog natjecanja

branimira.kovacevic@aztn.hr

tel: 6172 124

www.aztn.hr

